

Traktat Lizboński

Po ratyfikowaniu przez Czechy EKZZ z niecierpliwością oczekuje na wejście w życie Traktatu Lizbońskiego, a w szczególności Karty Praw Podstawowych, teraz stanowiącej część traktatu. John Monks zadeklarował: „Teraz gdy wreszcie zakończył się proces ratyfikacyjny, musimy podjąć działania i otwierać nowe drzwi dla praw społecznych. EKZZ ponownie potępia brytyjskie, polskie i czeskie zastrzeżenia do Karty i będzie kontynuowała prace w celu zapewnienia, że wszyscy europejscy pracownicy będą jednakowo traktowani.” EKZZ nalega, aby ta nowa perspektywa przełożyła się na konkretne działania podejmowane w walce z kryzysem i narastającym bezrobociem. EKZZ będzie w szczególności prowadzić kampanie na rzecz zdecydowanej walki z bezrobociem młodych, które osiąga katastrofalne poziomy w niektórych krajach oraz na rzecz obrony wydatków publicznych na ochronę socjalną.

Więcej działań

Na Szczycie na temat Równości zorganizowanym przez szwedzką rezydencję w Sztokholmie EKZZ i Platforma Socjalna zaprezentowali wspólną deklarację skierowaną do krajów członkowskich i instytucji unijnych zmierzającą do zwalczania dyskryminacji w UE. Dla Catelene Passchier, Sekretarz Konfederalnej EKZZ powiedział: „Walka na rzecz równości w Europie wymaga nowych inicjatyw prawnych i politycznych ze strony instytucji unijnych i krajów członkowskich... Nie można jej będzie osiągnąć bez większego zaangażowania partnerów społecznych, a szczególnie związków zawodowych i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.”

O kryzysie - John Monks, sekretarz generalny EKZZ

Wejście w życie traktatu lizbońskiego rozluźniło instytucjonalny impas, który od dawna paraliżował integrację europejską. EKZZ z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie traktatu lizbońskiego, a szczególnie wejście w życie Karty Praw Podstawowych. Karta, która teraz jest już prawnie obowiązująca wprowadza prawa ekonomiczne i społeczne dla pracowników europejskich. To wielki postęp, o który od dawna walczaliśmy.

Nasz priorytet to sytuacja w odniesieniu do zatrudnienia i strategii wychodzenia z kryzysu. Słyszymy wszelkiego rodzaju stwierdzenia obwieszczające koniec kryzysu. Jesteśmy jednak przekonani, że bez odrobienia strat w zatrudnieniu nie ma podstaw do twierdzenia, że kryzys się skończył. Mieliśmy nadzieję, że nieodpowiedzialność, która doprowadziła do tego kryzysu zakończy dotychczasowe neoliberalne praktyki spekulacyjne i krótkowzroczne myślenie. A co

widzimy? Niektóre instytucje finansowe znowu zaczynają rozdawanie wygórowanych premii. Wygląda na to, że nie wyciągnięto żadnych lekcji z tego co się stało i dlatego EKZZ zamierza prowadzić kampanię zmierzającą do przyjęcia odpowiednich regulacji finansowych.

Innym źródłem obaw jest bezrobocie, szczególnie wśród młodych, które wzrasta we wszystkich krajach. Według najnowszych danych Eurostatu bezrobocie wśród osób młodych osiągnęło średnią 20,2 proc. w Unii Europejskiej.

W czasie gdy kurczą się finanse rządowe, obawiamy się cięć budżetowych, szczególnie w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, właśnie w czasie gdy powinno się działać dokładnie odwrotnie biorąc pod uwagę brutalny kontekst kryzysu, którego doświadczamy. Zmniejszanie wydatków na kwestie społeczne z pewnością doprowadzi do nasilenia niepewności na rynku pracy i wyłączenia społecznego. Komisja Europejska ustanowiła rok 2010 Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Tę kampanię z całą pewnością będziemy wspierać. (...)

Parlament Europejski

Specjalna Komisja ds. Kryzysu Finansowego, Gospodarczego i Społecznego przesłuchała 28 stycznia ekspertów, z zamiarem przygotowania raportu. Poruszono szereg kwestii: bardzo wysoka stopa bezrobocia i środek państwa opiekuńczego, konieczność reform strukturalnych oraz współpraca między różnymi międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi. Szczególnie dyskutowana była reforma i dywersyfikacja emerytur wobec budżetowych kosztów starzenia się populacji.

Klimat

28 stycznia br. Unia Europejska formalnie poparła porozumienie kopenhaskie w sprawie zmian klimatu i przedstawiła swoje zobowiązania dotyczące docelowych poziomów redukcji emisji. We wspólnym piśmie, hiszpańska prezydencja, Rada i Komisja Europejska przedstawiły informacje na temat unijnych docel-

owych poziomów redukcji emisji gazów cieplarnianych na rok 2020. Zakładają one jednostronne zobowiązanie do zmniejszenia całkowitego poziomu emisji w UE o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 r. oraz warunkową ofertę podniesienia tej wartości do 30 proc., jeśli pozostali główni emitenci zobowiążą się do odpowiedniego udziału w wysiłkach na rzecz globalnego zmniejszenia poziomu emisji.

Bezrobocie

W grudniu 2009 r. bezrobocie sięgało w strefie euro 10 proc. i 9,6 proc. w Unii Europejskiej, wobec 9,9 proc. i 9,5 proc. w poprzednim miesiącu i 8,2 proc. i 7,6 proc. w grudniu 2008. Dla strefy euro to najwyższa stopa od sierpnia 1998 r., a dla Unii od stycznia 2000. Najniższa stopa bezrobocia odnotowana została w Holandii (4 proc.) i w Austrii (5,4 proc.), a najwyższa na Łotwie (22,8 proc.) i w Hiszpanii (19,5 proc.).

Dynamika płac w 2009 r.

Rok 2009 był pierwszym rokiem głębokiego kryzysu na rynku pracy w Europie. Pomimo kryzysu, najostrzejszego od czasów powstania Unii, w zeszłym roku negocjacje zbiorowe dotyczące płac utrzymały się. Ich wyniki, między 2 a 3 proc. przy jednocześnie niskiej inflacji (0,5 proc.) umożliwiły wzrost siły nabywczej w większości państw UE. Uzyskany na drodze rokowań zbiorowych wzrost płac zwolnił z 3-4 proc. w 2008 r. do 2-3 proc. w 2009. Ponadto, osłabienie elastycznych elementów płac (np. systemy udziału w zyskach) powodują, że realny wzrost płac jest niższy niż ten ustalony w rokowaniach zbiorowych. Szczególnie niepokojące jest to, że wyraźne cięcia płac stały się powszechne w krajach bałtyckich i Irlandii. Wzrost płac realnych w 2009r. powinien być postrzegany razem ze zjawiskiem znaczącej restrukturyzacji zatrudnienia oraz faktem, iż zachowanie wielu miejsc pracy wiązało się z cięciem czasu pracy. Ostatni z tych czynników wyjaśnia zapaść dynamiki płac, które spadły z 3,3 proc. w 2008 r. do 1,7 proc. w 2009 w całej Europie. Według jesiennych prognoz KE realne płace pracowników europejskich spadły w 2009 r. o 0,5 proc..

Negocjacje zbiorowe w 2010 r.

Raport EKZZ z 2009r. na temat rokowań zbiorowych jasno pokazuje ofensywę pracodawców mającą na celu ograniczenie wzrostu płac. Raport pokazuje, że pracodawcy dążą do ogólnego zamrożenia a nawet cięcia płac przy zepchnięciu negocjacji placowych wyłącznie na szczebel zakładowy. Dodatkowym czynnikiem wspierającym presję ze strony pracodawców sektora prywatnego jest wzrost deficytu spowodowany kryzysem. Presja ze strony rynków finansowych, Pakt Stabilizacyjny, banki centralne oraz niepokój co do długookresowej stabilności finansów publicznych zmuszą rządy do prób cięcia płac w sektorze publicznym i sektorach z nim związanych (edukacja, ochrona zdrowia). Ofensywa ta nie ograniczy się jedynie do cięcia płac. Warunki pracy w ujęciu ogólnym (czas pracy, elastyczność, ochrona miejsc pracy, zasiłki dla bezrobotnych) również są zagrożone wejściem na wiodącą w dół spiralę konkurencyjności. Należy spodziewać się presji na odejście w rokowaniach zbiorowych od dogodnych dla pracowników zapisach opartych o prawo pracy lub pogorszenia prawa pracy.

EKZZ wspiera związki zawodowe

EKZZ dołoży starań aby nasilić wymianę informacji między negocjatorami. Celem tego działania jest umożliwienie pracodawcom i rządowi osłabienia pozycji pracowników wskutek przedstawiania fałszywych informacji z innych krajów. EKZZ postara się wzmocnić pozycję negocjacyjną związków zawodowych poprzez regularny udział w debacie publicznej i jasne prezentowanie stanowiska, że związki zawodowe działają razem i bronią wspólnych zasad negocjacji. Każdy przykład dobrego układu zbiorowego wynegocjowanego w jednym kraju będzie przedstawiany publicznie jako dobra praktyka innym krajom. EKZZ utworzy komitet sterujący do spraw rokowań zbiorowych dla przedstawicieli z najwyższego szczebla politycznego. Komitet ten będzie platformą wymiany opinii i dyskusji nt. rokowań zbiorowych jak też będzie pomagał EKZZ w prowadzeniu działań.

Kluczowe zasady EKZZ

- koordynacji rokowań zbiorowych w 2010 r.

Pracownicy w Europie nie będą ponosić kosztów kryzysu, którego nie wywołali. Kryzysu nie wywołały napędzające inflację wzrosty płac ani silne prawa pracownicze. „Toksyczny koktajl” wysokich dysproporcji w dochodach oraz baniek spekulacyjnych był skutkiem trwających od dziesięcioleci deregulacji praw pracowniczych i rynków finansowych. Zmuszanie świata pracy do ponoszenia kosztów kryzysu na rynku pracy doprowadzi do kolejnej bańki spekulacyjnej i pogłębi recesję.

Mówimy NIE zamrażaniu i cięciu płac

Europejskie związki zawodowe nie dadzą się podzielić. Presja na tworzenie wewnętrznych podziałów musi zostać odrzucona. Z jednostkowego lub lokalnego punktu widzenia zrozumiałe jest, że pracownicy pod naciskiem pracodawców skłonni są ustąpić ze swoich praw placowych i czasu pracy aby zachować miejsca pracy. Ale taka polityka jeszcze pogorszy sytuację: zamrożenie i cięcia płac rozpowszechniające się w Europie osłabiają dynamikę popytu na rynku wewnętrznym, zabijają oznaki ożywienia, wepchną gospodarkę w deflację i okażą się klęską tych gospodarek, gdzie gospodarstwa domowe zmagają się z dużym zadłużeniem. Kryzys spowodował skurczenie się produktywności o 2 proc. w 2009r. Ten fakt będzie wykorzystywany w dążeniu do obniżenia płac wskutek obniżonej produktywności. EKZZ nie zgadza się z takim podejściem.

Praca nie jest zwykłym towarem

Płace nie są wyłącznie ceną za wykonanie usługi. Płace są podstawą godnego życia pracowników. Nie mogą one być poddane korektom wskutek krótkookresowych zmian w gospodarce, ale odzwierciedlać średniookresowe trendy w produktywności i inflacji. W ciągu ostatnich 10 lat płace systematycznie pozostawały w tyle za inflacją i produktywnością, a przedsiębiorstwa miały na tyle dużą zyskowność aby wytrzymać chwilowy spadek produktywności, oczywiście jeśli te pochodzące z zaniżanych płac zyski nie zostały przekazane w formie premii zarządom lub wydane jako wielkie dywidendy udziałowcom.

Mówimy TAK negocjacjom zbiorowym

Związki zawodowe w całej Europie muszą szanować co do słowa „złotą zasadę” odrzucania układów zbiorowych skutkujących utratą miejsc pracy w innych krajach, regionach i przedsiębiorstwach. Wymaga to: wywalczenia pozytywnej dynamiki płac, aby zapobiec zsuwaniu się gospodarki w deflację i długą zapaść oraz powiązaniu dynamiki płac ze wzrostem produktywności i stopą inflacji średniookresowej.

Wzmocnić rolę negocjacji zbiorowych

Instytucje rokowań zbiorowych muszą zostać wzmocnione aby mogły oprzeć się presji spowodowanej kryzysem. Należy zwrócić szczególną uwagę na pracowników, którzy już teraz znajdują się w trudnej sytuacji negocjacyjnej i są na dnie rynku pracy. EKZZ wzywa swoje organizacje członkowskie do wypracowania inicjatyw politycznych, propozycji i kampanii propagujących i obejmujących jak największą liczbę pracowników placowymi zapisami układów zbiorowych. Ponadto aby zapobiec cięciu płac do poziomów głodowych EKZZ wzywa do wdrażania praktyk negocjacyjnych jasno ustanawiających wysokie dolne granice cięć. Należy ustanowić taką granicę, poniżej której płace nie mogą spaść.